

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 20 mars 1928 kl. 2 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 4, i anledning av väckt motion, II: 309, angående viss ändring i uppbördsreglementet.

I en inom andra kammaren väckt och till andra kammarens första tillfälliga utskott för förberedande behandling hänvisad motion, nr 309, har herr Pettersson i Hällbacken föreslagit, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till ändrade bestämmelser i uppbördsreglementets 22 §, så att, därest ömmande omständigheter föreligga, avkortning å kronoutskylden även må kunna äga rum för fastighetsbevilning eller annan utskyld eller avgift, för vilken fast egendom svarar.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från riksräkenskapsverket. Detta riksräkenskapsverkets yttrande, vilket avgivits efter hörande av samtliga länsstyrelser och överståthållarämbetet, är såsom bilaga fogat vid detta betänkande.

*Infortrat
yttrande.*

Den kronoskatt, för vilken fast egendom svarar, utgöres av fastighetsbevilningen, och de skatter och avgifter i övrigt, för vilka fast egendom såsom sådan svarar, äro ersättning för prästerskapets tionde och avbetalningar å odlingslån. Den nu föreliggande motionen kan knappast hava motiverats av sist angivna ersättning och avbetalningar, då dessa blott i sällsynta undantagsfall torde förekomma beträffande sådana fastigheter, varom i motionen är fråga. Prästerskapets tionde, som för närvarande är under avskrivning, drabbar i regel endast i mantal satt jord eller jordebokslägenheter. Annuiteterna för återbetalning av odlingslån hava karaktär av låneavbetalningar och kunna icke utan vidare likställas med utskylder, som hava sin grund uti en beräknad avkastning av fastigheten. Vad angår fastighetsbevilningen, som formellt utgör en statskatt men huvudsakligen tjänar som grund för beräkningen av andra skatter, utgår denna för jordbruksfastighet med endast 6 öre för varje 1,000-tal kronor av fastighetsvärdet och för annan fastighet med 5 öre. Denna bevilning torde icke kunna verka så betungande för mindre fastighetsägare som i motionen framhålles. Skattebeloppet är därtill alltför obetydligt, och de minst bärkraftiga fastighetsägarna skyddas dessutom genom särbestämmelser i bevilningsförord-

Utskottet.

ningen. Enligt 5 § i nämnda förordning är ägare eller innehavare av fastighet, vilkens enda eller huvudsakliga värde utgöres av för hans personliga behov använd åbyggnad och vilkens taxeringsvärde understiger 1,000 kronor, befriad från utgörande av fastighetsbevollning, såvida icke lägenhetens ägare eller innehavare, eller, om denne är gift, den andre maken eljest erlagger bevillning av fast egendom eller inkomst. Och därest värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken byggnadsägaren icke är skyldig att erlægga fastighetsbevillning, understiger 500 kronor, skall taxeringsvärde ej åsättas byggnaden eller byggnaderna.

De svårigheter för egnahemsägare med avseende på deras skattebetalning, som i den nu förevarande motionen beröras, torde sannolikt hänföra sig till erläggandet av de kommunala utskylder, som debiteras i samband med bevillningen och uppföras å kronodebetsedeln samt indrivnas i samband med kronoutskylderna. Frågan om ett utvidgat avkortningsförfarande för dessa på fastighet vilande utskylder av kommunal natur ligger emellertid utanför ramen för den nu förevarande motionen.

Då ett bifall till motionens yrkande skulle för motionens syfte få ringa praktisk räckvidd och då frågan om åtgärder i den riktning, motionären avsett, i den mån sådana befinnas erforderliga, kan förväntas vinna beaktande dels av 1924 års uppbördssakkunniga dels ock i samband med den planerade kommunal-skattereformen, får utskottet hemställa,

att förevarande motion II: 309 icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1928.

På utskottets vägnar:

ANDERS OLSSON.

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar *Olsson* i Mora, *Öhman*, *Holmdahl*, *Englund*, *Alströmer*, *Mogård*, *Gardell* i Stenstu, *Mårtenson* och *Grapenson* samt fru *Wessman*.

Till Riksdagens andra kammarens tillfälliga utskott nr 1.

På grund av kungl. remiss den 17 februari 1928 åligger det riksräkenskapsverket att till utskottet inkomma med yttrande i anledning av en inom andra kammaren väckt motion, nr 309, angående viss ändring i uppbördsreglementet.

I motionen föreslås, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag till ändrade bestämmelser i uppbördsreglementets 22 §, så att, därest ömmande omständigheter föreligga, avkortning å kronoutskylder även må kunna äga rum för fastighetsbevilning eller annan utskyld eller avgift, för vilken fast egendom svarar.

I anledning av remiss har riksräkenskapsverket införskaffat yttranden från samtliga länsstyrelser och överståthållarämbetet.

På sätt i vissa av dessa yttranden framhållits, är den egentliga kronoskatt, för vilken fast egendom svarar, d. v. s. fastighetsbevilningen, till sin storlek mycket obetydlig — för jordbruksfastighet sålunda 6 öre för varje 1,000-tal kronor av fastighetsvärdet och för annan fastighet 5 öre. De skatter och avgifter i övrigt, för vilka fastigheten såsom sådan svarar, äro ersättning för prästerskapets tionde och avbetalningar å odlingslån. Dylika avgifter torde likväl endast undantagsvis förekomma beträffande sådana fastigheter, varom i förevarande motion är fråga, och avkortning å dessa poster torde ej kunna medgivas. Emellertid kan fastighet tagas i mät även för andra å kronodebetsdelen upptagna utskylder, som påvila fastighetens ägare. Det är måhända dessa utskylder — bland annat landstingsskatt och vägskatt — som motionären främst åsyftat. Såsom närmare belysts i länsstyrelsernas i Kalmar och Värmlands län yttranden uppgå emellertid ej heller dessa skatter för fastigheter av här ifrågasvarande storlek till mera avsevärda belopp.

Jämlikt bevilningsförfordningen 5 § är ägare eller innehavare av fastighet, vilkens enda eller huvudsakliga värde utgöres av för hans personliga behov använd åbyggnad och vilkens taxeringsvärde understiger 1,000 kronor, befriad från utgörande av fastighetsbevilning, såvida icke lägenhetens ägare eller innehavare, eller, om denne är gift, den andre maken eljest erlägger bevilning av fast egendom eller inkomst. Därest värdet av byggnad eller med varandra sammanhängande byggnader, som äro uppförda å mark, för vilken byggnadsägaren icke är skyldig att erlägga fastighetsbevilning, understiger 500 kronor, skall vidare taxeringsvärde ej åsättas byggnaden eller byggnaderna.

Det är givetvis möjligt att på sist angivna väg delvis åstadkomma sådan ytterligare befrielse från fastighetsbevilning, som motionären avser. Några större höjningar av nämnda minibelopp torde dock ej gärna kunna komma i fråga.

Vad angår den i motionen angivna utvägen att genom ändring i uppbördsreglementet utvidga avkortningsförfarandet, får riksräkenskapsverket instämma i vad som i de införskaffade yttrandena anförts därom, att principiellt sett införandet av avkortning beträffande skatt, för vilken fast egendom svarar, måste anses betänklig och att i stället ett anståndsförfarande snarare skulle vara att förorda. Vidare anser riksräkenskapsverket i likhet med flera länsstyrelser, att i varje fall prövningen rörande avkortning av omhandlade utskylder bör ske av länsstyrelserna.

Vid bedömandet av frågan om avkortning bör medgivas, torde ock böra ägnas uppmärksamhet åt vad som från flera länsstyrelser framhållits angående behovet av bestämmelser, vilka kunna berättiga vederbörande att ej anlita exc-

kutiv auktion, då det är att förutse, att kostnaderna för förrättningen icke komma att motsvaras av inflytande köpeskilling.

Riksräkenskapsverket, som på grund av det föreliggande materialet icke är i tillfälle att uttala sig om behovet av åtgärder i den riktning motionären avsett, vill för sin del förorda, att — därest den ifrågasatta utredningen anses böra ske — densamma verkställas i samband med de pågående utredningarna rörande omläggning av dels den kommunala beskattningen och dels uppbörden av kronoskatten.

Stockholm den 13 mars 1928.

ERIK STRIDSBERG.

Albin Litzén.

/ *G. Warberg.*